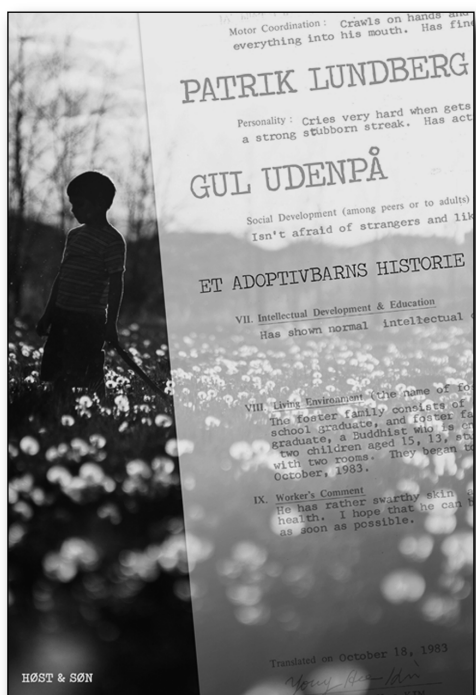

BANAN

Anmeldelse af Mette Larsen

Patrik Lundberg
Gul Udenpå

(oversat fra svensk af Nanna Gyldenkærne)
Høst & Søn / Rosinante & co., 2014.
228 sider. Kr. 199,95.

Der er et velkendt udtryk for os asiater, som nok er gule udenpå, men indeni føler os hvide: vi er bananer. Metaforen, der både er et skældsord og en intern minoritetsbeskrivelse, fungerer som en artikulering af en uoverensstemmelse mellem et ydre kropstegn og en selvopfattelse indeni denne krop, hvilket forfatteren Patrik Lundberg må leve med som et eksistentielt grundvilkår. Lundberg er nemlig født i Sydkorea og adopteret til Sverige som spæd, og i den selvbiografiske roman *Gul Udenpå* fortæles om en rejse til fødelandet, som udvikler og (delvis) udfolder den adopterede hovedperson.

Vi møder først hovedpersonen Patrik til en fest i marts 2007, hvor en ven, som også er adopteret, skriger "Rejs hjem, din gule satan!", hvortil Patrik svarer: "Okay, så gør jeg det, dit store røvhul" for derefter at skåle videre til punkrock. Men dagen derpå, midt imellem alle tømmere mændene, trænger der sig nogle overvejelser på over den korte udveksling: hvorfor ikke? Og allerede om mandagen bliver en ansøgning om et udvekslingsophold på Inha Universitet sat igang, så Patrik fem måneder efter kan sætte fødderne på koreansk jord.

Sydkorea er landet, hvor mange ting får omvendt for-tegn for den adopterede. Hvor Patrik før stak ud med sit udseende i Sverige, som når folk henvendte sig til ham på engelsk, møder han nu som det første i lufthavnen erfaringen af lighed: "Uanset hvor jeg vender mig hen, ser alle andre ud ligesom mig. De har samme højde som mig, har sort hår og skæve øjne. Mens vi venter på bagagen, bliver jeg gang på gang tiltalt på koreansk." På universitetet sker der ligeledes det, at Patrik, som igennem sin skolegang har måttet kæmpe mod mobning grundet det fremmede udseende, nu pludseligt mærker en stor popularitet både hos underviserne og de studerende, det vil især sige hos pigerne: Det lykkes eksempelvis Patrik at score klassens babe, Ella.

Men udover at Korea på den ene side opvurderer Patriks sociale status, så er det også landet, som på ny fremmedgør ham med anderledes kulturelle normer og et uforståeligt sprog; den transraciale adopterede mærker her det at være den førromtalte banan. Denne dobbelthed,

som Patrik er spændt ud imellem, materialiserer sig konkret i to forskellige familier: den koreanske og den svenske og en konstant dårlig samvittighed overfor den sidste, der får ham til at lyve møderne med den førstnævnte mindre betydningsfulde, end de er blevet oplevet.

Udviklingen i karakteren ligger ikke i dobbeltheden, men i stedet i en voksende bevidstgørelse omkring dette, hvormed *Gul Udenpå* kommer til at fungere som en skønlitterær kritik af transnational adoption. Bevidstgørelsen medfører nemlig en opmærksomhed vendt mod de strukturelle årsager hertil: i romanens sidste del bliver Patrik inviteret i tv til at diskutere transnational adoption på baggrund af at have underskrevet en kritisk artikel bragt i *Aftonbladet*. I den forbindelse gør han sig nogle overvejelser: "Før i tiden kunne jeg kun se fordelene: at man blev reddet [...]. Nu har jeg set problemerne [...] og jeg er klar over, at de biologiske forældre i mange tilfælde ville have beholdt deres børn, hvis det ikke havde været for giverlandenes modvilje mod at hjælpe dem."

Det er tiltrængt, at Lundberg har skrevet en roman, der med et kritisk blik beskriver den rejse, som Sydkoreas mange bortadopterede foretager hvert år til deres fødeland. (På grund af det kontroversielle tema fik romanen da også en del opmærksomhed i Sverige, da den udkom i starten af 2013). Samtidig inviterer formen, der fra forfatteren selv genreklassificeres som selvbiografisk og tilnærmer sig en dagbog, læseren med ind i en intimsfære, som mange adopterede ofte vælger at holde for sig selv. Sammenlagt med aktualiteten, af et persongalleri med personer fra det internationale adoptionsmiljø og temaerne om fremmedgørelse, så er *Gul Udenpå*, hvad man kan kalde for en samtidsroman for de mange koreansk adopterede i Vesten.

Men for at blive ved intimsfæren, så er det som om, at læseren ikke helt får adgang hertil alligevel. Udover at være adopteret, så er Lundberg ligeledes

journalist, og det kan ofte læses. *Gul Udenpå* synes for det meste at være en reportage strakt ud over 228 sider, som med sit velsmurte sprog forhindrer fortællingen i at opholde sig for længe på det samme sted. Eksempelvis når Patrik skal møde sin biologiske familie for første gang. Mødet opleves igennem Patriks øjne, men samtidig er der næsten ingen følelser, tanker eller sproglige fordøjelser kredsende om genforeningen. Det ville måske have været med til at udfolde adoptionsfiguren Patrik yderligere, hvis forfatteren nogle gange havde ladet de episke (fortællende) træk vige til fordel for, at eksempelvis genforeningen eller den konstante dobbelthed kunne have manifesteret sig på andre niveauer af teksten end dens direkte udsigelse, så romanen kom udover en ofte lidt for ligetil fremstilling, hvilket også viser sig i flade symbolikker, når der citeres fra diverse popsange.

Det skal dog med, at der mange steder i bogen åbner sig fine øjeblikke, som når Patrik skriver sit navn med det koreanske alfabet hangul, fordi han lige pludseligt kan, eller da han til sidst endelig møder sin koreanske mor og bagefter fortæller om, hvordan tårene løber ned ad kinderne på den svenske mor i Sverige.

Som med vidnesbyrd litteraturen kan de sidste års bøger skrevet af transnationalt adopterede diskuteres: skal de anses som dokumentation for et levet liv, eller måske som tekstlige, æstetiske manifesteringer af samme i et værk? (Ikke at det er hinandens modsætninger). Det er værd at tage denne diskussion med sig, når man læser *Gul Udenpå*, for romanen er på mange måder en journalistisk velskrevet dokumentering af levet adopteret liv, men den mangler generelt også en formbevidsthed, der rækker udover den tekniske fremdrift i sproget.

Mette Larsen er stud.cand.mag. i litteraturvidenskab og næstformand for Adoptionspolitisk Forum.